

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ ”ฉลาดรู้” สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ที่พัฒนาได้ ไปจัดการเรียนรู้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 115 คน โดยดำเนินการวิจัยตามคำถามในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม ดำเนินการอย่างไร
2. การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้สำหรับชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวมมีกระบวนการอย่างไร
3. นักศึกษามีการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้มากน้อยเพียงใด และมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับใด
4. การนำเสนอแนวการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษามีรูปแบบอย่างไร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (หลักสูตรครุ 5 ปี) ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 50 คน สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจำนวน 31 คน และสาขาวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 34 คน รวม 115 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัย เรื่อง การประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ ”ฉลาดรู้” สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวมนี้ คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นมีดังต่อไปนี้

1. แบบบันทึกรายงานการประชุมผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิ ออกแบบจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม หน่วยที่ 1 ถึง หน่วยที่ 4 และนำไปใช้จัดการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554
2. แบบประเมินการเรียนรู้หน่วยที่ 1 สำหรับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างประเมินการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ โดยประยุกต์แนวพระราชดำริ 3 ชั้น และยุทธศาสตร์ฉลาดรู้ของสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 ชั้น มีรายการประเมินการเรียนรู้

จำนวน 9 ข้อ และด้านความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบ
อัตราส่วนประเมิณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นเชิง
ปริมาณ

3. แบบประเมินการเรียนรู้หน่วยที่ 2 สำหรับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างประเมินการเรียนรู้
แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ โดยประยุกต์แนวพระราชดำริ
3 ชั้น และยุทธศาสตร์ของสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายการประเมินด้านการเรียนรู้ จำนวน 9
ข้อ และด้านความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบอัตราส่วน
ประเมิณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอเป็นเชิงปริมาณ

4. แบบประเมินการเรียนรู้หน่วยที่ 3 สำหรับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างประเมินการเรียนรู้
แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ จำนวน 10 ข้อ และด้านความ
พึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เป็นแบบอัตราส่วนประเมิณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นเชิงปริมาณ

5. แบบประเมินการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สำหรับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างประเมินการเรียนรู้
แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ จำนวน 21 ข้อ และด้านความ
พึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้จำนวน 6 ข้อ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับ
รูปแบบการเรียนรู้หน่วยที่ 4 เป็นแบบอัตราส่วนประเมิณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นเชิงปริมาณ

6. แบบทวนสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ระดับคะแนนผลการเรียนรู้ของ
นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าร้อยละและนำเสนอเป็นเชิงปริมาณ

วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนว
พระราชดำริด้านการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ และประยุกต์สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐาน
ทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม ขั้นตอนที่ 2 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้สู่การ
จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการ
เรียนรู้แบบฉลาดรู้ ขั้นตอนที่ 4 เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษา

**ขั้นตอนที่ 1 ประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ สู่การออกแบบการ
จัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม**

การประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ฉลาดรู้สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดย
ในการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตามรอยพระยุคลบาทและศึกษาตามแนวพระราชดำริ พระราชชนินพธ์ พระราช
กรณียกิจ พระราชจริยาวัตร พระราชดำรัส โครงการศูนย์การศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และศึกษายุทธศาสตร์
ฉลาดรู้ของสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากรายงานการวิจัย เอกสาร และวารสารที่เกี่ยวข้อง

2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ โดยจัดประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้
ประชุมออกแบบหน่วยที่ 1 วันที่ 1 ธันวาคม 2554 ประชุมออกแบบหน่วยที่ 2 วันที่ 20 ธันวาคม
2554 ประชุมออกแบบหน่วยที่ 3 และหน่วยที่ 4 วันที่ 24 มกราคม 2555 ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย
อาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะผู้วิจัย

3. ศึกษาแนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ฉลาดรู้ รายงานวิจัยยุทธศาสตร์ฉลาดรู้ประยุกต์
และประยุกต์สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบฉลาด
รู้ ประกอบด้วย 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การเรียนรู้จากความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น ชั้นที่ 2
การเรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผล ชั้นที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝน
จนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ชั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดและ
วิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม ชั้นที่ 5 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
และแบ่งปันความรู้

ขั้นตอนที่ 2 นำการจัดการเรียนรู้แบบ “ฉลาดรู้” สู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การนำแบบการจัดการเรียนรู้ “ฉลาดรู้” ชูวิชาพื้นฐานการศึกษาและการศึกษาแบบเรียน
รวมสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554
โดยในการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนรู้รวมเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 จัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 วันที่ 6 ธันวาคม 2554 – 27 ธันวาคม 2554

ระยะที่ 2 จัดการเรียนรู้หน่วยที่ 2 วันที่ 10 มกราคม 2555 – 27 มกราคม 2555

ระยะที่ 3 จัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555 - 22 กุมภาพันธ์ 2555

ระยะที่ 4 จัดการเรียนรู้หน่วยที่ 4 วันที่ 6 มีนาคม 2555 – 27 มีนาคม 2555

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 1 ประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การเรียนรู้ตามความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น โดยให้นักศึกษาฝึกการคิด
พิจารณาแง่มุมทางการศึกษาจากการชมวีดิทัศน์

ชั้นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้
ใหม่ด้วยตนเอง นักศึกษาคิดวิเคราะห์และร่วมกันอภิปราย วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นที่แสดง
ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ประเด็นการเลี้ยงดูของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมของบ้าน โรงเรียน
กลุ่มเพื่อนและครู การเรียนรู้ /การจัดการศึกษา โดยนักศึกษาแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายแสดง
ความคิดเห็นและนำเสนอความคิดเห็น

ชั้นที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ
โดยจัดการเรียนรู้ดังนี้

1) นักศึกษาแบ่งกลุ่มย่อยและประชุมวางแผนการสืบเสาะหาความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับด้วยตนเอง จัดทำรายงาน ประกอบด้วย ทฤษฎีทางการศึกษา ปรัชญาการศึกษา ความหมาย ความมุ่งหมายและความสำคัญของการศึกษา ประวัติความเป็นมาของการศึกษาไทย เปรียบเทียบระบบการศึกษาไทยกับต่างประเทศ วิสัยทัศน์และพัฒนาการของการศึกษาไทย

2) นักศึกษาประชุมวางแผนการทำงาน ตัวบ่งชี้แสดงการวางแผน ประกอบด้วย การประชุมและสรุปผลการประชุม รายชื่อผู้เข้าประชุม หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม แผนปฏิบัติงานของกลุ่ม (กำหนดการปฏิบัติงาน) เอกสารรายงาน

3) นักศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ศึกษารวบรวมข้อมูลตามหัวข้อที่ได้รับ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล สรุปองค์ความรู้จัดทำรายงานและสื่อประกอบรายงาน การจัดทำแบบประเมินการนำเสนอรายงานและการสร้างแบบทดสอบความรู้

4) นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้และนำเสนอหน้าชั้น โดยมีเงื่อนไขต้องแสดงทักษะการใช้เทคโนโลยี การใช้ภาษาสื่อสาร ทักษะการนำเสนอ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความซื่อสัตย์ วินัยและความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกัน เป็นทีม โดยจัดการเรียนรู้ดังนี้

1) นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้และนำเสนอหน้าชั้น โดยมีเงื่อนไขว่านักศึกษาต้องแสดงทักษะทางเทคโนโลยี ภาษาในการสื่อสาร ทักษะการนำเสนอ ทักษะการคิด สังเคราะห์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ตระหนักถึงความสำคัญ

2) นักศึกษานำเสนอรายงานโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และให้นักศึกษารับฟัง รายงานและฝึกตั้งคำถามกลุ่มละ 1 คำถาม

ขั้นที่ 5 เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ โดยใช้สถานการณ์นิทานชวนคิดทางการศึกษา

1) ให้นักศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ เสนอแง่คิดจากนิทานในเชิงทั่วไปกับเชิง การศึกษา แนวทางการจัดการศึกษาไทยที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคม โดยอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีและปรัชญาการศึกษา

2) นักศึกษาทดสอบความรู้หน่วยที่ 1

3) นักศึกษาเขียนข่าวทางการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน blog learners และ face book

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 2 ผู้วิจัยปรับกระบวนการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ให้ สอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาสาระและเวลา ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เรียนรู้ตามความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น โดยให้นักศึกษาคิดพิจารณา เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยผู้สอนเลือกหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ให้นักศึกษาวิเคราะห์และเขียนอธิบายความสำคัญลงในแบบวิเคราะห์ ดังนี้

1) สาระสำคัญของหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา 2) สะท้อนภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child center) 3) เชื่อมโยงปรัชญาการศึกษาและแนวคิดทฤษฎีการศึกษามารวมไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาในหมวด 4 4) ประเด็นที่แสดงถึงความตระหนักในความสำคัญของแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและ ประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ให้นักศึกษาค้นหาแหล่งเรียนรู้ วางแผนเรียนรู้ ปฏิบัติตามแผนและสรุปองค์ความรู้ ให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นทีม ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 1 ถึงหมวด 9 เลือกโดยสมาชิกกลุ่มๆ ละ 1 หมวด โดยให้จัดทำรายงาน สื่อประกอบการรายงาน และนำเสนอ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังมีประเด็นต่อไปนี้ 1) เสนอสาระสำคัญของหมวดที่นำเสนอ 2) เสนอข้อวิพากษ์วิจารณ์ 3) เสนอความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในหมวดที่รับผิดชอบกับวิชาชีพครู

ขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนใช้สาระการเรียนรู้ เรื่อง แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนการเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และให้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานในขั้นที่ 2 มาใช้กับการเรียนรู้ในขั้นที่ 3 คือ การประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การปฏิบัติงานตามแผน และการสรุปองค์ความรู้เพื่อนำสู่การนำเสนอรายงาน ซึ่งมีประเด็นดังนี้ 1) เสนอสาระสำคัญและจุดเน้นของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ 2) เสนอผลที่เกิดจากแผนพัฒนาการศึกษาชาติ 3) เสนอข้อคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มและข้อวิพากษ์วิจารณ์ ตัวบ่งชี้หรือหลักฐานสำคัญที่แสดงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของนักศึกษา คือ ต้องมีรายงานการประชุม ประกอบด้วย รายชื่อผู้เข้าประชุม วัน เวลาและสถานที่ประชุม หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม มติที่ประชุม แผนการปฏิบัติงานของกลุ่ม และผลการประเมินการทำงานของสมาชิกกลุ่ม

ขั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยนักศึกษานำเสนอรายงาน โดยนักศึกษาผู้ฟังรายงานเตรียมคำถามอย่างน้อยกลุ่มละ 1 คำถาม

ขั้นที่ 5 เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้

นักศึกษาเขียนความเคลื่อนไหวของข่าวทางการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน Face book หรือ blog learners

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 3 ผู้วิจัยปรับกระบวนการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทของสาระการเรียนรู้และเวลา ประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 คิดพิจารณาตามความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น โดยให้นักศึกษาศึกษาประเด็นสภาพสังคมไทยสังคมโลก ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจากใบความรู้

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผล ให้นักศึกษาคิดพิจารณาบริบทของสังคมไทยและสังคมโลกและเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเขียนเป็นบทความเชิงวิชาการลงในกระดาษขนาด A4 ความยาวไม่น้อยกว่า 1 กระดาษ อ้างอิงแหล่งค้นคว้าไม่น้อยกว่า 3 แหล่ง

ขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ โดยนักศึกษาวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน ออกศึกษาค้นคว้าแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวบรวมสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ นำไปสู่การใช้ในชีวิตประจำวัน ประเมินให้เกิดความก้าวหน้า เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนและแบ่งปันความรู้ โดยนำวิธีการสอนแบบศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในสถานศึกษา เป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติทำงานร่วมกันเป็นทีมจนเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ฝึกปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ฝึกวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกฝนการจัดกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ฝึกการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้ตามความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น โดยนักศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาแบบเรียนรวมและการศึกษาพิเศษ แผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยนักศึกษาแบ่งกลุ่มย่อย เลือกประธานกลุ่ม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกภายในกลุ่มวางแผนการเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน วางแผนจัดบริการทางวิชาการแก่ชุมชนจัดทำโครงการบริการทางวิชาการ และออกศึกษาดูงาน

ขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ โดยนักศึกษาจัดค่ายวิชาการ

ขั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยนักศึกษาประเมินโครงการศึกษาดูงานและโครงการบริการทางวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ และสรุปจัดทำรายงานผลการประเมินโครงการ และนำเสนอรายงานการประเมินโครงการ

ขั้นที่ 5 เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ โดยนักศึกษาเขียนบทความ “ความประทับใจที่ได้รับจากการศึกษาดูงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและการศึกษาพิเศษและการบริการทางวิชาการ ผ่าน face book หรือ blog learners

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 4 ผู้วิจัยปรับกระบวนการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ โดยประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ฉลาดรู้สู่การจัดการเรียนรู้โดยปรับให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

จรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทักษะความสัมพันธ์ ด้านทักษะเชิงตัวเลขและเทคโนโลยี

ขั้นที่ 1 เรียนรู้ตามความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น โดยให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มย่อยศึกษาสาระการเรียนรู้ ดังนี้คือ การบริหารการศึกษา ภาวะผู้นำทางการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยนักศึกษาวางแผนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเด็นที่รับผิดชอบ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และจัดทำแผนปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่มย่อย ร่วมกันคิดพิจารณา วิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อมูลตามหัวข้อที่รวบรวมมาได้ ร่วมกันสังเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลขึ้นใหม่ โดยเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดของสมาชิก และวางแผนนำเสนอรายงาน

ขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ โดยนักศึกษาตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน การจดบันทึกการประชุม รายชื่อผู้เข้าประชุม มติที่ประชุม และการเขียนรายงานการประชุม นำเสนอรายงานหน้าชั้นด้วยรูปแบบแปลกใหม่ และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่คล่องแคล่วชำนาญ

ขั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยนักศึกษาดูประเมินตนเอง กำหนดประเด็นซักถาม อภิปราย วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ร่วมประเมินการนำเสนอรายงานและทดสอบความรู้

ขั้นที่ 5 เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ โดยนักศึกษาเขียนบทความที่เกี่ยวข้องกับสาระ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้และทวนสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การประเมินการเรียนรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ และการทวนคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าจำนวนร้อยละ

ตอนที่ 4 เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เรียนรู้จากความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น ขั้นที่ 2 เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ขั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ขั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม ขั้นที่ 5 เรียนรู้จากการและ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ โดยมีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน เป็นเป้าหมายปลายทางการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ “ฉลาดรู้” สู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้

1.1 นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยประเมินการเรียนรู้ที่ได้รับทั้ง 5 ชั้น อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 หน่วยคือ ($\bar{X} = 4.29$) ($\bar{X} = 4.30$) ($\bar{X} = 4.52$) ($\bar{X} = 4.40$)

ผลการประเมินการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกันทั้ง 4 หน่วย ได้แก่ ความตระหนักในความสำคัญของการศึกษาไทย ความเท่าเทียมกันของเด็กพิเศษและเด็กปกติ และความสำคัญของสาระความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ความรู้ที่ได้รับจากการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นทีมและปฏิบัติงานตามแผน การเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนผลการประเมินที่แตกต่างกัน คือ หน่วยที่ 1 เรียนรู้จากชิ้นงานช่วยเสริมสร้างพัฒนาความรู้อย่างยั่งยืน หน่วยที่ 2 การประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเอง หน่วยที่ 3 การเรียนรู้ขั้นคิดพิจารณา การศึกษาพิเศษและการศึกษาแบบเรียนรวม และการแบ่งปันความรู้ผ่านบล็อก learners.in.th และ หน่วยที่ 4 เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีมช่วยทำให้เกิดความรู้ฝังลึกอย่างยั่งยืน การจัดทำรายงานการประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน การคิดพิจารณาแสดงความคิดเห็นจากการทำงานเป็นทีม จากการใช้สื่อเทคโนโลยีนำเสนอรายงาน ร่วมกันสังเคราะห์สรุป สาระความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย คิดพิจารณาสาระความรู้และวิธีการทำงานกลุ่ม จากการเรียนรู้ด้วยการทำงานอย่างอิสระ

1.2 นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์มัธยมศึกษาประเมินการเรียนรู้ที่ได้รับทั้ง 5 ชั้นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 หน่วย คือ หน่วยที่ 3 ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนหน่วยที่ 1, 2 และ 4 ประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ($\bar{X} = 4.10$) ($\bar{X} = 3.89$)

ผลการประเมินการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกัน 2 หน่วยคือ หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 3 ความตระหนักในความสำคัญของการศึกษาไทย และความสำคัญของความเท่าเทียมกันของเด็กพิเศษกับเด็กปกติ และเรียนรู้จากการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนหน่วยที่ 2, 3 และ 4 คือ เรียนรู้จากประสบการณ์การวางแผนร่วมกันทำงานเป็นทีมและปฏิบัติตามแผน ผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกันคือ หน่วยที่ 2 การขบคิดพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 หน่วยที่ 3 เรียนรู้จาก

การศึกษาดูงานและการบริการวิชาการ ณ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรีเขต 5 โรงเรียนวัดเสาชิงเรียนรู้จากการสรุปองค์ความรู้จากการเรียนรู้ชั้น 1-5 และเรียนรู้จากการแบ่งปันความรู้ผ่านบล็อก learners.in.th

1.3 นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประเมินการเรียนรู้ที่ได้รับทั้ง 5 ชั้นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 หน่วย คือหน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 ($\bar{X} = 4.29$) ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนหน่วยที่ 3 และหน่วยที่ 4 ประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ($\bar{X} = 3.96$)

ผลการประเมินการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดและสอดคล้อง คือ หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 3 คือ ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาไทย และความสำคัญของความเท่าเทียมกันของเด็กพิเศษและเด็กปกติ หน่วยที่ 1, 2, 3 คือ เรียนรู้จากการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมและปฏิบัติตามแผน หน่วยที่ 1, 3 และ 4 คือ การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้และการทำงานเป็นทีม การศึกษาดูงานและการบริการวิชาการ ณ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 3 คือ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกันคือ หน่วยที่ 1 ชี้แจงงานช่วยเสริมสร้างสร้างพัฒนาความรู้อย่างยั่งยืน หน่วยที่ 3 เรียนรู้จาก การแบ่งปันความรู้ผ่านบล็อก learners หรือ face book

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้

2.1 นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ 5 ชั้น อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 หน่วย คือ ($\bar{X} = 4.26$) ($\bar{X} = 4.26$) ($\bar{X} = 4.46$) ($\bar{X} = 4.59$)

ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกันทั้ง 4 หน่วย คือ เรียนรู้จากการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม ช่วยปลูกฝังวินัย และการ ปฏิบัติงานตามแผนของกลุ่ม และรูปแบบการเรียนรู้ประจำหน่วย ความพึงพอใจที่สอดคล้องกัน 2 หน่วย คือ หน่วยที่ 2 และ 3 การเรียนรู้จากการนำเสนอรายงาน และการนำเสนอผลการศึกษาดูงานผ่านบล็อกช่วยพัฒนาความรู้ IT ได้ ความพึงพอใจที่สอดคล้องกันของหน่วยที่ 3 และ 4 คือ ความมีอิสระในการเรียนรู้ การทำงาน การคิดและแสดงความคิดเห็น ส่วนความพึงพอใจที่แตกต่างกันคือ หน่วยที่ 1 ความหลากหลายของการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้จากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีม หน่วยที่ 2 การเรียนรู้จากการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมประเมินการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 การเรียนรู้โดยการศึกษาดูงานในสถานที่จริงและสถานการณ์จริง การประชุมและจัดทำรายงานการประชุมช่วยสร้างประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักศึกษา และความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร หน่วยที่ 4 การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์และแบ่งปันความรู้ การเปิดโอกาสให้นำเสนอรายงานตามความสนใจของนักศึกษา

2.2 นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ 5 ชั้นอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 หน่วย คือหน่วยที่ 3 ($\bar{X} = 4.54$)

ผลการประเมินความพึงพอใจในระดับมากที่สุด พบว่า สอดคล้องกัน 2 หน่วย คือ หน่วยที่ 2 และหน่วยที่ 3 การเรียนรู้จากการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีมช่วยปลูกฝังวินัยและการมีส่วนร่วม ผลการประเมินความพึงพอใจที่แตกต่างในแต่ละหน่วย คือ หน่วยที่ 1 การเรียนรู้จากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ หน่วยที่ 3 การเรียนรู้โดยการศึกษาดูงานในสถานที่และสถานการณ์จริง การประชุม การจัดทำรายงานการประชุมช่วยสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร และการนำเสนอผลการศึกษาดูงานผ่านบล็อกช่วยพัฒนาความรู้ IT

2.3 นักศึกษาวิชาคณิตศาสตร์มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ 5 ชั้นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 หน่วย คือหน่วยที่ 1 ($\bar{X} = 4.26$)

ผลการประเมินความพึงพอใจเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจในระดับมากที่สุดแตกต่างกันทั้ง 4 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีม การเรียนรู้จากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และความหลากหลายของการทำกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 คือ การเรียนรู้จากการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม หน่วยที่ 3 การเรียนรู้โดย การศึกษาดูงานในสถานที่และสถานการณ์จริง การประชุมและจัดทำรายงานการประชุมช่วยสร้างประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยที่ 4 การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์และแบ่งปันความรู้ ความเป็นอิสระในการคิดและแสดงความคิดเห็น ความเป็นอิสระในการเรียนรู้และการทำงาน การเรียนรู้จากรูปแบบการเรียนรู้หน่วยที่ 4

3. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากการเรียนรู้แบบฉลาดรู้

ผลการทวนสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียน ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวมจากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ พบว่า

2.1 นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มีผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ยอดเยี่ยมจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ระดับดีเยี่ยมจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับดีมากจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับดีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และระดับค่อนข้างดีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10

2.2 นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ยอดเยี่ยมจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97 และอยู่ในระดับดีมากจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3

2.3 นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มีผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ยอดเยี่ยมจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 ระดับดีเยี่ยมจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26 และอยู่ในระดับดีมากจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.29

4. รูปแบบการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นผลลัพธ์ การเรียนรู้ ผู้วิจัยสังเคราะห์สรุปลำดับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้จากความรู้ ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้จากการสังเคราะห์ ประมวลความรู้และสรุปความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผลและเกิดความ
คล่องแคล่วชำนาญ

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงาน
ร่วมกันเป็นทีม

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้

การอภิปรายผล

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ผลจากการศึกษาแนวพระราชดำริ พระราชจริยาวัตร พระราชนิพนธ์ งานและโครงการศูนย์ การศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบสิ่งประทับใจว่าพระองค์ทรงมีพระจริยาวัตร เป็น แบบอย่างของการศึกษาตลอดชีวิต พระองค์ท่านทรงมีการเรียนรู้ 3 ลักษณะ คือ 1) ทรงเรียนรู้ใน เรื่องที่สนพระทัย 2) ทรงศึกษาหาความรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร จากของจริง และ จากการสอบถามผู้รู้ 3) ทรงเรียนรู้ด้วยการลงมือด้วยพระองค์เอง ตั้งแต่ขั้นทดลองจนนำไปสู่การปฏิบัติ จริง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวทางการศึกษารอบด้านว่า การเรียนรู้ ลักษณะแรก คือต้องเรียนรู้จากความรู้ของผู้อื่น ได้แก่ การฟัง การอ่าน การสังเกต ดู จำ การเรียนรู้ ตามผู้อื่นเป็นสิ่งจำเป็นเพราะความรู้ วิทยาการ เรื่องราวต่างๆ ที่ควรเรียนรู้ในชีวิตมีมากมายเกินกว่า ที่จะศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งทุกอย่างได้ เมื่อสนใจหรือต้องการทราบสิ่งใดจริงๆ จึงนำสิ่งนั้นมา พิจารณาวินิจฉัยให้เห็นเหตุเห็นผลอีกชั้นหนึ่ง การเรียนรู้ด้วยการพิจารณาวินิจฉัยกลายเป็นความรู้ ความเข้าใจของตัวเอง ซึ่งมั่นใจได้และใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น พระราชดำรัสดังกล่าวคณะผู้วิจัยซาบซึ้ง ในพระมหากรุณาธิคุณ จึงน้อมนำสู่การจัดการเรียนการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและ การศึกษาแบบเรียนรวม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 คณะผู้วิจัยและพัฒนารูปแบบ การเรียนรู้ที่ดีตามแนวพระราชดำริ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2545, หน้า 10-12) กล่าวว่า พระองค์ท่านทรงมีทั้งพระจริยาวัตรที่เป็นแบบอย่างชัดเจนในการศึกษาตลอดชีวิต ทรงมีพระราช ดำรัส พระบรมราโชวาท และบทพระราชนิพนธ์ที่ให้สติแก่ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็น

ความสำคัญของการเรียนรู้ การสาคิวิธีกรแก้ปัญหาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยที่พระราชทานผ่านพระราชกรณียกิจ งานและโครงการศูนย์การศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทจากพระราชกรณียกิจ งานและโครงการศูนย์การศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาหาความรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นที่แต่ละแห่งล่วงหน้าอย่างละเอียด ทรงเดินทางไปยังสถานที่จริง ทรงวินิจฉัยสภาพปัญหาจากของจริง โดยทรงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้รู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมกับข้อมูลของนักวิชาการ แล้วจึงพระราชทานแนวพระราชดำริในการแก้ปัญหา

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวมให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยประยุกต์หลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริและส่งเสริมการเรียนรู้ “ฉลาดรู้” ดังพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2524 ความตอนหนึ่งว่า ...ความรู้ันั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาดสามารถและความเจริญก้าวหน้า มนุษย์จึงใฝ่ศึกษากันอย่างไม่รู้จักสิ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ดูแล้ว การเรียน ความรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ้วน ไม่รู้จักแจ้งแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่าต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือรู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ....

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ตามแนวพระราชดำริโดยมีผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นเป้าหมายปลายทาง และกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ดังนี้

1. เป้าหมายการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้มีมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ ทักษะทางวิชาการ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ทักษะเชิงตัวเลขและเทคโนโลยี
2. จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นชุดวิชาในกลุ่มชุดวิชาชีพรู จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาปลูกฝังนักศึกษาครูให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางการศึกษาและบริบทที่เกี่ยวกับการศึกษาไทย ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีคุณภาพตามมาตรฐานระดับชาติ ดังนี้คือ มีความรู้และเข้าใจปรัชญา แนวคิดทฤษฎีทางการศึกษา ความคิด ความเชื่อ และประวัติความเป็นมา ระบบการจัดการศึกษาไทย แนวคิดทฤษฎีและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและการจัดการศึกษาพิเศษ ทฤษฎีและหลักการบริหาร การประกันคุณภาพการศึกษา มีทักษะการวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย

การศึกษา มีทักษะสืบสอบด้วยการทำงานร่วมกันเป็นทีมและทักษะนำเสนอรายงานเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์และพัฒนาการการศึกษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีทักษะการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่มีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการศึกษา สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีภาวะผู้นำและผู้ตามในสถานการณ์ของการเป็นผู้นำทางการศึกษา มีทักษะการจัดทำโครงการงานเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา

2. สารระการเรียนรู้ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ครู 5 ปี) ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 เพื่อให้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาเป็นชุดวิชาที่สร้างและหล่อหลอมลักษณะบัณฑิตครูให้มีลักษณะเก่งวิชาการและวิชาชีพ รู้รอบด้านและจัดการได้อย่างมืออาชีพ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะกระบวนการด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะการปฏิบัติงานด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ ตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการออกแบบการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระที่เป็นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งสรุปได้ 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 สารระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ทฤษฎีการศึกษา ปรัชญาการศึกษา ความหมาย ความมุ่งหมาย และความสำคัญของการศึกษา ประวัติความเป็นมาของการศึกษาไทย เปรียบเทียบระบบการศึกษาไทยกับต่างประเทศ และวิสัยทัศน์และพัฒนาการของการศึกษาไทย

หน่วยที่ 2 สารระการเรียนรู้ ประกอบด้วย นโยบายการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

หน่วยที่ 3 สารระการเรียนรู้ ประกอบด้วย บริบทที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทย การศึกษาแบบเรียนรวมและการจัดการศึกษาพิเศษ

หน่วยที่ 4 สารระการเรียนรู้ ประกอบด้วย การบริหารการศึกษา ภาวะผู้นำทางการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา และการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

3. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ หน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 4 ดำเนินการ 5 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เรียนรู้จากความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น ชั้นที่ 2 เรียนรู้จากการสังเคราะห์ ประมวลความรู้และสรุปความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ชั้นที่ 3 เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝน ทดลองจน ประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ชั้นที่ 4 เรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีมและชั้นที่ 5 เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปัน ความรู้ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงานสถาบันราชภัฏ เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชุมชน : มิติด้านการปฏิรูปการศึกษา ได้สรุปการเรียนรู้แบบ “ฉลาดรู้” เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความ

สมดุลทั้งทางกาย ปัญญา คุณธรรม และทักษะการใช้ชีวิต สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็ม ศักยภาพ ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม สร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตนเอง กับสังคม และธรรมชาติแวดล้อม จุดมุ่งหมายเพื่อให้เรียนรู้อย่างมีความหมายและมีเป้าหมาย เรียนรู้ จากความรู้ความคิดของผู้อื่น จากความคิดใคร่ครวญด้วยตนเองและจากการปฏิบัติฝึกฝนจนชำนาญ เรียนรู้ที่จริงจัง รู้แจ้ง รู้ลึกซึ้งและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้วิธีการนำความรู้ไปใช้ รู้จักตนเอง รู้จักการผสมผสานหลักวิชาและนำไปใช้อย่างมีปัญญา เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมอย่างสมดุลทั้ง ทางกาย ปัญญา คุณธรรมและทักษะการใช้ชีวิต โดยยุทธศาสตร์ลาดรู้ ประกอบด้วย 1) มุ่งมั่นด้วย ศรัทธา 2) ใฝ่หาความรู้คู่คุณธรรม 3) นำไปใช้อย่างฉลาด และ 4) ไม่ประมาทหมั่นตรวจสอบ (สรรค์ วรอินทร์ และคณะ, 2543, หน้า 13-15)

ผลการประเมินการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประเมินอยู่ในระดับดีมาก ที่เป็นดังนี้เพราะอาจารย์ผู้สอนเข้าใจและซาบซึ้งใน พระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแนวทางการเรียนรู้ “ฉลาดรู้” จึงได้น้อมนำสู่การจัดการเรียนการสอนแบบ โดยประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ฉลาดรู้สู่ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ที่มีความเป็นเอกภาพและมีความชัดเจนในการนำสู่การปฏิบัติ ในชั้นเรียน จนทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังนี้

1. ผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ หน่วยที่ 1 นักศึกษาประเมินการเรียนรู้ ของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชั้นที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาเรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณา ของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง จนทำให้เกิดความตระหนักใน ความสำคัญของการศึกษาไทย สำหรับชั้นที่ 3 นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้ การวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม การปฏิบัติตามแผน การนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และชั้นที่ 4 นักศึกษาเรียนรู้จากการทำชิ้นงานและเห็นว่าชิ้นงานนั้นช่วยสร้างพัฒนา ความรู้ที่ยั่งยืนได้ ส่วนชั้นที่ 1 การเรียนรู้จากความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น และชั้นที่ 5 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ นักศึกษามีการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ที่เป็น ดังนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2553, หน้า 132) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่าการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และผ่านการขัดเกลาสติปัญญาตาม ช่วงวัย มีภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งทางจิตใจและอารมณ์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์และเหตุผลทาง วิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางการ เรียนรู้และแสวงหาความรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงาน มี ความสามารถจัดการตนเองและแก้ปัญหาตนเองได้อย่างรู้เท่าทัน

ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 1 นักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุด คือ การได้เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้จากการนำ

ความรู้ไปใช้ประโยชน์ และความหลากหลายของการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นที่ 2 ของกระบวนการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษามีความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมทำงานกับผู้อื่น ได้มีโอกาสเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2. ผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 2 นักศึกษาประเมินการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ขั้นที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาเรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษาได้คิดพิจารณาจนมีความตระหนักในความสำคัญของแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ขั้นที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์จากการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นทีม จากการปฏิบัติตามแผนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้ประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเอง ขั้นที่ 5 แบ่งปันความรู้ ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรู้จากการทำรายงาน การนำเสนอรายงาน การเขียนข่าวทางการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านบล็อก learner หรือ face book ทำให้ช่วยเสริมสร้างพัฒนาความรู้ได้อย่างยั่งยืนได้

ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 2 คือขั้นที่ 3 นักศึกษาพึงพอใจที่ได้เรียนรู้จากการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม ขั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมประเมินการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 การเรียนรู้จากนำเสนอรายงานและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพินิจ พันธุ์ชื่น (2545, หน้า 28) ซึ่งสรุปขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ยุทธศาสตร์ “ฉลาดรู้” ในการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ผสมผสานกับประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ที่มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) สร้างความตระหนักในตนและปัญหาในตน ต้องทำให้เห็นชัดในเป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่เรียน 2) แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและร่วมแลกเปลี่ยนแบ่งกับผู้อื่น 3) ผสมผสาน บูรณาการ สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีความหมาย 4) ประยุกต์ความรู้ที่ได้ให้เกิดผลงานที่ภาคภูมิใจ 5) ใช้ผลงานจากการสร้างสรรค์ของตนแก้ปัญหาช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ 6) เรียนรู้จากโลกแห่งความรู้ยังกว้างใหญ่ต้องแสวงหาต่อไปด้วยความไม่ประมาท

3. ผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 3 นักศึกษาประเมินการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ขั้นที่ 2 การเรียนรู้จากขบคิดพิจารณาให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ด้วยตนเอง ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้คิดพิจารณาหลักการจัดการศึกษาพิเศษและการศึกษาแบบเรียนรวมจนเกิดความตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ

และการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ชั้นที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าจากการศึกษาดูงานและการบริการทางวิชาการ ณ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เรียนรู้จากการศึกษา ดูงานการศึกษาพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี เขต 5 ศึกษาดูงานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมโรงเรียนวัดเสาชิง การเรียนรู้และประสบการณ์จากการวางแผนการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานตามแผน ชั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการทวนสอบ ความรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการสรุปองค์ความรู้ การนำความรู้จากการศึกษา ดูงานไปใช้ในชีวิตประจำวัน และชั้นที่ 5 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้เขียนบทความหรือข่าวทางการศึกษา และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ผ่านบล็อก learner หรือ face book การเรียนรู้จากหน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 ทำให้นักศึกษาเริ่มคุ้นเคยและคล่องแคล่วชำนาญ จนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ในระดับมากที่สุด ในหน่วยที่ 3 สอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ เพราะนักศึกษาพึงพอใจในระดับ มากที่สุด จากการได้เรียนรู้โดยการศึกษาดูงานในสถานที่และสถานการณ์จริง การวางแผนทำงาน ร่วมกันเป็นทีมช่วยปลูกฝังวินัย ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร การนำเสนอผลการศึกษาดูงานผ่าน บล็อกช่วยพัฒนาความรู้ IT ความมีอิสระในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) สรุปรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 317 คน พบว่า รูปแบบการเรียนรู้มากที่สุด คือ แบบ มีส่วนร่วม รองลงมาคือแบบอิสระ แบบร่วมมือ แบบแข่งขัน และลำดับสุดท้ายคือแบบหลีกเลี่ยง ซึ่ง เพเพิร์ต (Papert) มีแนวคิดว่า หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้และนำความคิดของตนเองไป สร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมจะช่วยถ่ายทอดความคิดนั้นให้เป็นรูปธรรมที่ ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้หน่วยที่ 4 นักศึกษาประเมินการเรียนรู้ ของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชั้นที่ 1 การเรียนรู้จากความรู้ความคิดและการปฏิบัติของผู้อื่น ที่ เป็นดังนี้เป็นเพราะนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการคิดพิจารณาแสดงความคิดเห็นจากการทำงานเป็นทีม พิจารณาเห็นว่าสมาชิกในทีมคิดพิจารณาสาระความรู้และวิธีการทำงานกลุ่ม ชั้นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยการ ขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลและประมวลความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ที่เป็นดังนี้เพราะ นักศึกษาเรียนรู้จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นช่วยให้สมาชิกในทีมตระหนักถึงความสำคัญของสาระ ความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในทีมร่วมอภิปรายความสำคัญของสาระของรายงาน และเรียนรู้จากการเห็น สมาชิกในทีมแสดงภาวะผู้นำในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ชั้นที่ 3 การ เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนทดลองจนประจักษ์ผลและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ทั้งนี้เป็นเพราะ นักศึกษาเรียนรู้จากการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน การร่วมประชุมวางแผนการทำงาน

กลุ่มทุกครั้ง การทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนทำงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม ขั้นที่ 4 การเรียนรู้จากการทวนสอบ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองและจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม ที่เป็นดังนี้เพราะนักศึกษาได้เรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ สังเคราะห์สาระความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับ การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ทุกขั้นตอน การนความรู้ที่ได้รับจากการรายงานไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ไปใช้พัฒนาการเรียนและการทำงานด้วย นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าและทำงานเป็นทีม จากการใช้สื่อเทคโนโลยีนำเสนอรายงาน ขั้นที่ 5 การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ เป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีมช่วยให้เกิดความรู้ฝังลึกอย่างยั่งยืน นักศึกษามีความสุขจากการเรียนรู้ด้วยการทำงานอย่างอิสระ ซึ่งทิตินา แคมมณี (2545, หน้า 25) กล่าวไว้ สอดคล้องกันว่าการสร้างกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ เพราะสื่อที่ทันสมัยจะมีศักยภาพสูงในกระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียนและเห็นว่าการเรียนรู้ที่นั่นเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา

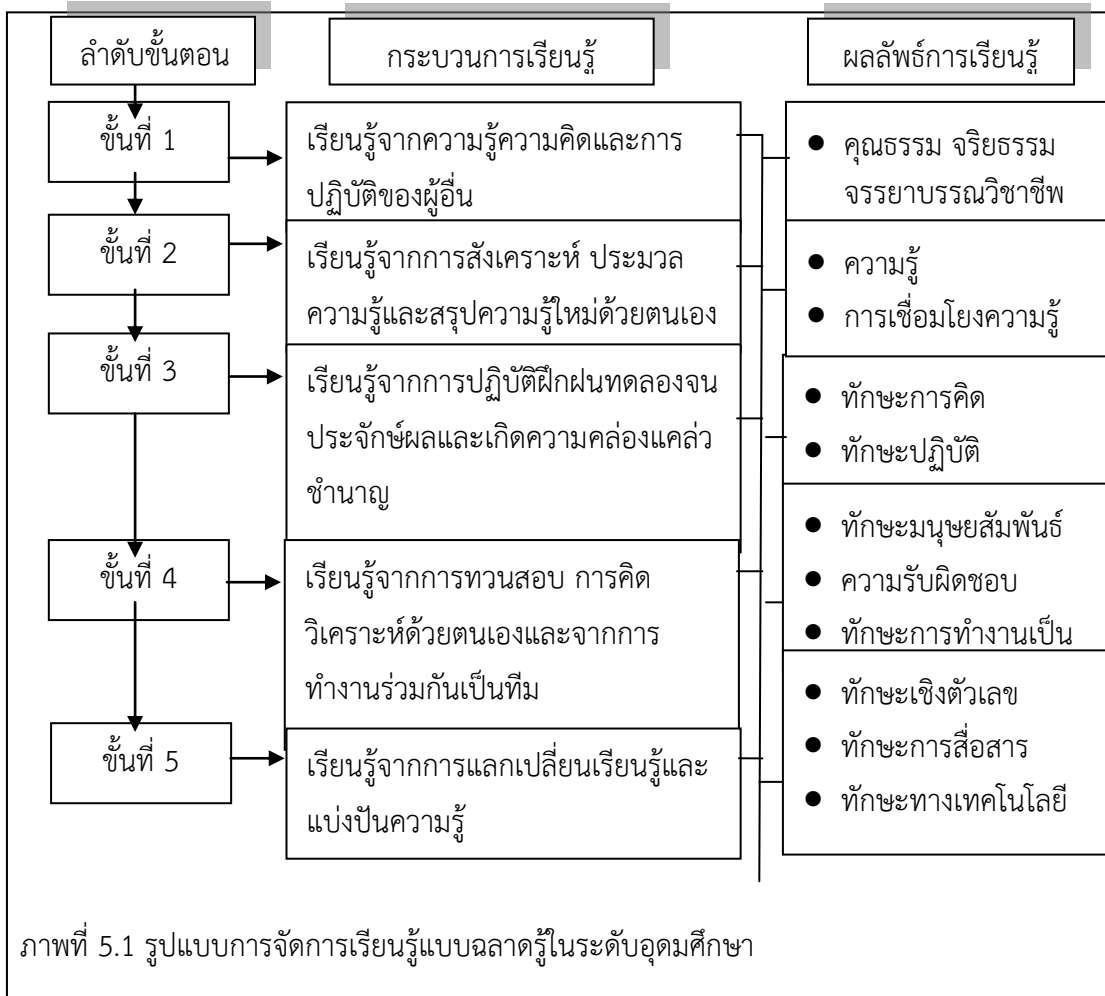
การเรียนรู้สอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้มากที่สุด คือ ความเป็นอิสระในการเรียนรู้และการทำงาน ความเป็นอิสระในการคิดและแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์และแบ่งปันความรู้ ความเป็นอิสระในการวางแผนการทำงานและปฏิบัติงานตามแผนของกลุ่ม การเปิดโอกาสให้นำเสนอรายงานตามความสนใจของนักศึกษาและรูปแบบการเรียนรู้หน่วยที่ 4 สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด สมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ มีการใช้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (ทิตินา แคมมณี, 2545, หน้า 24-25)

ผลการทวนสอบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ มีความสอดคล้องกับผลการประเมินการเรียนรู้และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ คือ อยู่ในเกณฑ์ระดับดีเยี่ยมและดีเยี่ยม โดยนักศึกษาศาขาคณิตศาสตร์มีคะแนนผลการเรียนรู้อยู่ในระดับดีเยี่ยมหรือ A คิดเป็นร้อยละ 97 สาขาวิชาภาษาไทยร้อยละ 12 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 6.45 ส่วนในระดับดีเยี่ยมสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 32.26 สาขาวิชาภาษาไทยร้อยละ 30 ระดับดีมากนักศึกษาศาขาคณิตศาสตร์มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 61.29 สาขาวิชาภาษาไทย ร้อยละ 32 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยร้อยละ 3 ส่วนคะแนนผลการเรียนในระดับดีนักศึกษาศาขาคณิตศาสตร์มีคะแนนร้อยละ 16 และระดับค่อนข้างดีร้อยละ 10 สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2546) เรื่อง การสร้างรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ “ฉลาดรู้” ทำให้ได้ยุทธศาสตร์ “ฉลาดรู้” ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยอย่างแท้จริง ไม่มี

การอ้างอิงหรือยึดแนวคิดแบบตะวันตก สิ่งที่ยึดถือเป็นแบบอย่างเป็นแนวทางและแหล่งข้อมูลความรู้ คือ องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งในส่วนพระราชจริยาวัตร พระราชดำรัส พระราชดำริ และ บทพระราชนิพนธ์ต่างๆ หรือแม้แต่ชื่อ “ฉลาดรู้” ก็เป็นคำที่ถอดมาจากส่วนหนึ่งของพระราชดำรัสต่อ ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2524 คณะผู้วิจัยได้ ประยุกต์สู่การจัดการเรียนรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งนำไปสู่การ ปรับพัฒนาขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนรู้จนได้แบบการจัดการเรียนรู้ฉลาดรู้ที่เหมาะสมกับชุดวิชา พื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้

การจัดการเรียนรู้แบบฉลาดรู้ชุดวิชาพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาแบบเรียนรวม มีลำดับขั้นตอน กระบวนการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังภาพที่ 5.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบฉลาดรู้ในระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้จัดการเรียนรู้ในชุดวิชาอื่นๆ ปรับพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพัฒนา ทำหลักสูตรอบรมการจัดการเรียนรู้ให้กับอาจารย์และนักศึกษาครู

1.3 ควรนำผลการวิจัยไปเผยแพร่และปรับพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อเนื่อง

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยการประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการเรียนรู้ “ฉลาดรู้” สู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ของหลักสูตรผลิตครู 5 ปี

2.2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ควรสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหลากหลายและวิธีสอนแบบแปลกใหม่ เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลด้านนวัตกรรมแห่งการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

2.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ควรสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติของศาสตร์แต่ละสาขาอย่างต่อเนื่อง